

Protokoll fört vid Mälarens vattenvårdsförbunds styrelsemöte 20190308 i Uppsala, Uppsala tillfälliga kommunhus

Närvarande

Ordinarie

Staffan Jansson, ordförande
Hans Winberg
Geerth Gustavsson
Lars Greger
Bengt Fladvad
John Sternbeck

Västerås stad
Köpings kommun
Eskilstuna kommun
Södertälje kommun
Uppsala kommun
Sjöfartsverket

Tjänstgörande ersättare

Hans Olsson
Boo Östberg
Lennart Nordvarg
Anders Hagevi

Enköpings kommun
Knivsta kommun
Länsstyrelsen i Uppsala län
Ragn-Sells AB

Ersättare

Christian Nordberg
Christina Odén

Håbo kommun
Trafikverket

Övriga

Elin Ångman
Helene Ejhed
Stina Drakare
Viktor Kärvinge

Mälarens vattenvårdsförbund
Norrvatten
SLU
Mälarens vattenvårdsförbund

Sekreterare

Ingrid Hägermark

Mälarens vattenvårdsförbund

§1. Mötets öppnande

Ordförande Staffan Jansson hälsade alla välkomna till styrelsemötet och inledde med en summering av läget för Mälarens vattenvårdsförbund. I år har anslag till alla miljöfrågor minskats förutom till vatten, där anslagen i årets budget från regeringen har ökat. Det händer mycket inom LIFE IP och det är många konkreta saker som kommer att genomföras just i år. Vi har fått en åtgärdssamordnare som börjar jobba i Sagån nu efter årsskiftet. De senaste aktiviteterna inom MER har varit "top notch" med till exempel dagvattenseminariet, som det var rekordstort intresse för. Ansökan om sjögull är inskickad och vi har fått ett preliminärt positivt svar på den. Valberedningen inför årets

stämman arbetar på och det är ett stort intresse för att sitta i styrelsen. Det är mycket som händer just nu!

§2. Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes.

§3. Föregående protokoll

Protokollet från föregående styrelsemöte lades till handlingarna.

§4. Preliminärt bokslut och verksamhetsberättelse 2018

Sekreteraren redogjorde kort för innehållet verksamhetsberättelsen som skickats ut inför mötet, samt gick igenom utfallet av intäkter och kostnader 2018 gentemot budget. Även för detta hade underlag skickats ut inför mötet.

Intäkter	Budgeterat	Utfall
Bidrag HaV till MÖ	700 000	700 000
Medlemsavgifter MVVF	1 286 000	1 296 000
EU-bidrag C18	135 000	56 635
Bidrag HaV åtgärdssamordnare		107 000
Projektmedfinansiering MER	1 154 000	1 154 000
EU-bidrag C4 projektutveckling	411 000	118 524
Summa	3 686 000	3 432 159

Det som avviker från 2018 är dels att vi har skjutit provtagningen av läkemedel i vatten inom C18 från 2018 till 2019, vilket innebär att det inte har gått åt så mycket pengar i det projektet och då minskar även utbetalda bidrag från EU. Samma gäller projektutvecklingen inom C4, där en stor del av verksamheten har flyttats fram i tiden, med anledning av flera månaders vakans på projektledartjänsten under 2018.

Kostnader	Budgeterat	Utfall
Miljöövervakning	1 143 000	1 056 690
Övriga projekt (inklusive MER*)	1 600 000	1 049 013
Information	100 000	37 863
Administration	843 000	815 802
Summa	3 686 000	2 959 369

*Kostnader MER	Budgeterat	Utfall
Personalkostnad projektledare MER	550 000	336 643
Projektutveckling LIFE IP (C4)	825 000	237 049
Dagvattenfrågor	150 000	353 736
Övrigt, diverse	40 000	0
Summa	1 565 000	927 428

JA 89

Det som avviker från budgeteringen 2018 när det gäller kostnader för miljöövervakning, är samma som gäller EU-bidragen under intäkter, nämligen att provtagningen av läkemedel har flyttats fram i tiden till 2019 istället.

När det gäller budgeterade kostnader och utfall för övriga projekt, så är personalkostnaden för MER lägre än budgeterat, men med anledning av vakansen tog vi extra hjälp av konsult utifrån med dagvattenprojektet, vilket innebar att det fick kosta lite mer och dessa kostnader tar ungefär ut varandra. Det som framförallt inte har gått åt är medlen som var avsatta till projektutvecklingen inom C4.

Förutom detta blev kostnaden för information även mindre än beräknat, till stor del på grund av problem att få tillgång till kommunikationen på länsstyrelsen.

Kostnaderna för administrationen blev också något mindre än beräknat, och detta beror på att arbetstiden inom LIFE IP C18 inte blev så omfattande under året som beräknat.

Årets resultat kommer preliminärt att landa på ca 155 000 kr och skatten blir ca 30 000 kr.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Ordförande föreslår att sekreteraren ska byta titel till "förbundschef" eller liknande. Kansliet har växt. Titeln sekreterare är missvisande och det är otydligt för personer utifrån att förstå vilken roll Ingrid har i förbundet. Viktigt för status och veta vem man ska vända sig till. Vissa vänder sig till Staffan stället för Ingrid då de inte förstår sekreterarens roll i förbundet. I andra förbund heter det förbundssekreterare, generalsekreterare eller VD. Kommunalförbund har en VD. Är "chef" någon som har personalansvar? Mats Wallin har personalansvaret för kansliet på Mälarens vattenvårdsförbund, men budgetansvar gentemot styrelsen – det har ju sekreterare/chefen.

Om det skulle bli fel, är det enkelt att byta titel igen.

Verksamhetsberättelsen ser bra ut. Bra att den följer verksamhetsplanen i upplägget, då blir den är lätt att följa. De sista siffrorna och slutgiltiga bokslutet kommer att vara klart inför nästa möte då beslut tas om den inför stämman.

Hur gick året? Ingrid känner sig ganska nöjd, nöjd att Elin börjat, att det har gått bra med dagvattenprojektet och det är också roligt med pengarna till åtgärdssamordnaren. På hela taget har 2018 varit bättre än 2017 och nu är målet att bli ännu mer nöjd med 2019.

Beslut:

Styrelsen beslutar att inarbeta titeln "förbundschef" istället för sekreterare.

§5. Mälaren – en sjö för miljoner

Projektledaren Elin Ångman presenterade nyligen genomförda och kommande aktiviteter inom Mälaren – en sjö för miljoner (bilaga 1).

Dagvattenseminarium 29 januari

Fokus på förmiddagen var juridik och på eftermiddagen goda exempel från kommuner hur de jobbar med dagvattenfrågor. Boverket var med också, vilket var mycket efterfrågat och uppskattat. Totalt 253 deltagare från 42 kommuner kom. Många efterfrågade presentationerna från seminariet och de ligger nu ute på hemsidan www.malaren.org.

Mentimeterfrågorna under mötet visade att deltagarna på seminariet anser att lagstiftningen behöver ändras för att ge bättre stöd i planprocesser i kommunen (se bilaga 1). Det finns tankar inom MER att jobba med den frågan och samordna oss kring att lyfta frågan om behovet av ändrad lagstiftning. Seminariet var gratis för MERs medlemmar vilket visar vilket stöd MER ger i form av information/vidareutbildning av kommuner (ex. Enköping skickade 20 personer). Ordinarie pris för en liknande seminariedag ligger på ca 6000 kr.

Utbildningen Kommunernas roll i vattenförvaltningen

För att illustrera kommunernas åtgärder i åtgärdsprogrammet tas nu bilder fram av en konstnär, Tobias Flygar. Nyligen ordnades en workshop tillsammans med tjänstemän och politiker inom MER samt tjänstemän på vattenmyndigheten, där Tobias var med och fick input till illustrationerna. Bilderna ska vara klara i mars och sedan ska manus till bilderna tas fram. Hela utbildningsmaterialet ska vara klart i maj.

Alla som representerar kommuner i MVVF styrelse får ta med frågan hem och diskutera med sin nämnd och sina tjänstemän hur man ska hålla utbildningen i sin kommun.

Workshops om dagvatten

Arbetsmöten pågår om dagvatten i mindre grupper med bara några kommuner vid varje tillfälle. I januari hölls en workshop om dagvattenplanering. Där medverkade bland annat Johanna Gullberg från Oxunda vattensamverkan och berättade om deras dagvattenstrategi. Det var ett uppskattat bra exempel som kan spridas.

I april blir det en workshop i Täby, i maj en i Sollentuna. I juni blir det fältbesök i Uppsala för att titta på dagvattenlösningar. I första hand bjuds de kommuner in som har valt detta område, men även övriga MER-kommuner ges möjlighet att vara med i mån av plats. En fråga är också hur vi kan pusha på för att arbetet verkligen ska fortsätta i kommunerna efter de workshopar som vi håller.

Vattenpolitikerna i MER och deras uppdrag

MER-kommunerna har sedan tidigare utsett vattenpolitiker. Grunden till idén om vattenpolitiker är att man ville ha förankring bland lokala politiker. Med anledning av den nya mandatperioden behöver kommunerna uppdatera sina val av vattenpolitiker. Det skulle vara bra att skicka med en beskrivning av vad vattenpolitikernas uppdrag är. Exempel på uppgift skulle kunna vara att de är ambassadörer för vatten och att de träffas 1-2 ggr/år. Vore bra om det fanns någon sammankallande i en sådan grupp.

Projektutveckling, C4, LIFE IP

Förslag som finns nu inom projektutveckling:

- lära kommuner att söka projektmedel
- samverkansprojekt mellan kommunerna med olika sätt att minska TBT
- projektutveckling inom dagvatten, där finns ett brett intresse.
- podcast från de LIFE IP projekt som pågår

Det behövs en strategi hur MER ska jobba med att stödja projektutveckling. Förslag på två olika strategier är att arbeta antingen utifrån temana i LIFE IP eller utifrån kommunernas åtgärder i åtgärdsprogrammet (se ppt bilaga 1).

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Viktigt för tjänstemannanivån att få ett politiskt stöd. Ska tjänstemännen kunna jobba, måste de få pengar. Kanske kan vi i styrelsen utse en ordförande i en vattenpolitikergrupp, tex Hans Olsson från Enköping, där de har arbetat framgångsrikt med vattenfrågorna, så att vi får igång processen?

Hans tycker uppdraget att samordna en politikergrupp verkar intressant, men man behöver arbeta ut en arbetsordning i så fall för politikerna. Särskilt många av de mindre kommunerna har behov av nätverk.

När man bokar datum för utbildningen "Kommunernas roll i vattenförvaltningen", kan man skicka ut en fråga och höra vilka av politikerna som kan vara med i en "grannkommun". Frågar man fritt så får den som svarar först vara med. Resekostnaderna kan förbundet stå för, men inte arvode för tiden.

Bra att sprida de projekt som nu är på gång inom LIFE IP och göra det möjligt för andra kommuner att ta efter. Nästa styrelsemöte lyfter vi strategin för hur man ska jobba med projektutveckling inom LIFE IP (C4). Det kan vara bra att saluföra hur vi tänker kring projektutveckling på årsmötet, då det kommer många kommunpolitiker.

Beslut:

Hans Olsson blir ordförande i en kommande arbetsgrupp för vattenpolitiker inom MER och tar tillsammans med Elin fram en arbetsordning för hur en sådan grupp ska arbeta.

§6. Forskningssamarbete med SLU om Mälarövervakningen

Nu har samarbetet pågått i ett år. Analyser av biologiska data för 2018 blir klara under mars. Det tar tid att räkna alla plankton och all bottenfauna. Därefter skrivs Mälarrapporten för 2018 års provtagning i april. Under 2018 gjordes två examensarbeten som berör Mälaren och de kommer att presenteras i Mälarrapporten för 2018. Rapporten läggs sedan upp på MVVF hemsida och presenteras i samband med årsstämman. Mälarrapporten kommer att reflektera hur året förra året var, med fokus på den torra, varma sommaren. Det var ganska extremt och vi vet ännu inte effekterna på all biologi. Det kommer att analyseras och ingå i rapporten.

Den första provtagningen för 2019, som görs på is, är nu klar. SLU har beställt ny provtagningsbåt som kommer den 4 april.

SLU föreslår att vi tar fram två ytterligare rapporter under 2019:

Del 1: vilka parametrar mäts, hur används de och varför?

Del 2: vilka stationer används och varför?

Ny webbsida för miljödata är nu på gång på uppdrag av HaV. Den kommer att heta "Sveriges vattenmiljö" där miljödata från både hav, ytvatten och grundvatten ska finnas med. Webbsidan lanseras i samband med Havs- och vattenforum 2019. Först lades marina vattendata in, nu kommer ytvatten/sötvatten med under 2019 och sedan kommer grundvattendata att läggas in 2020.

Det finns också planer på att starta upp en hemsida för Mälaren på SLU med förenklade direktsökningslänkar till miljödata för Mälaren.

SLU önskar inspel från MVVF: Vad vill vi ha fokus på vid årsmötet?

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Hur synliggör man problematiken för de vattenförekomster där det i Mälarundersökningens resultat visar att det är dålig respektive måttlig status? Hur kopplar man till varför det ser ut som det gör? Det enklaste är nog att koppla tillbaka till riskbedömningar i VISS. Kan man lägga in en direktlänk till VISS? Viktigt att det syns så att de lokala politikerna tar tag i frågan.

Kan man påtagligt enkelt påvisa vad problemet är med de vattenförekomster som har dålig status, är det lättare för politikerna att ta tag i frågan. Det får inte vara för komplicerat, för då struntar man bara i det.

Förslag Mälarrapporten 2018: plocka in en del av sensordata, Safe drink (slutrapport i år), samt Crosslink, som handlar om småbäckar som rinner ut i Ekoln.

Bra om rapporten har liknande utseende varje år.

Ingår även data från tillflöden i rapporten? Går att lägga upp sökningar av data utefter vilka önskemål som finns.

Ingrid skickar ut inbjudan till Havs- och vattenforum 2019 till hela styrelsen. Där kommer miljödatasidan Sveriges vattenmiljö att lanseras.

§7. Åtgärdssamordnare mot övergödning i Sagån/Mälaren

Victor Kärvinge är den nya åtgärdssamordnaren för Sagån från och med februari. Han arbetar även med tillsyn och åtgärder på Länsstyrelsen i Västerås. Han bor i Sala och har varit ideellt engagerad i Sagån 5-6 år.

Sagån anses att vara ett av Sveriges mest övergödda vattendrag. Den har nästan ingen lutning nedströms Sala där det är jordbrukslandskap. Uppströms Sala är det lite brantare och skogsmark med gruvverksamhet.

Sagån har stötvisa vattenflöden. Det finns ingen buffrande funktion för flöden i Sagån. Därför planeras fördröjningsmagasin för sedimentation och åtgärder för att lugna ner flöden för att minska erosionen. Båda åtgärderna minskar övergödningen. Finns redan en projektbank med åtgärder i idéer. Ett första steg är att samla ihop de projekten och få dem till stånd. Många olika verksamma har sökt projekt i vattenrådet; LRF, kommuner, enskilda. Inga konflikter i vattenrådet.

Viktor har ett förslag till styrgrupp och arbetsgrupp, men de har ännu inte tillfrågats om de vill delta.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Hur relaterar detta till pågående tillsynsinsatser? Åtgärdssamordningen är ingen tillsynsinsats utan åtgärder ska fås igång från markägarens initiativ. Vi arbetar i samverkan med Greppa näringen. Det finns redan ett första projekt på gång finansierat genom LOVA.

Bra om vattenrådets ordförande är adjungerad till MVVF styrelse så att fördelningen av uppgifter mellan MVVF och vattenrådet blir tydligt.

Viktor tar tillsammans med Ingrid fram:

- Struktur och mål med projektet ska tydliggöras till nästa möte.
- Hur samverkan ska se ut med andra områden runt Mälaren som ska kunna följa arbetet

Beslut:

Adjungera Sagåns vattenråds ordförande till MVVF styrelse.

§8. Rapport övriga projekt

Resultatrapporten från mikroplastundersökningen är äntligen klar. Planen är att publicera den och gå ut med ett pressmeddelande den 22 mars. Pressmeddelandet skickas ut ca en vecka innan till oss för synpunkter.

Ingrid har kontaktat HaV angående vår ansökan om sjögull. Pressträffen vi hade i höstas hade effekt och de tittar på möjligheter att ge bidrag. Sjögull kommer med största sannolikhet att komma med på den nationella listan för invasiva arter som Artdatabanken håller på med. Oklart när listan blir klar, i år eller nästa år. Ansvar för bekämpning av de arter som står på den nationella listan kommer sedan att landa hos Länsstyrelsen. HaV tycker det är bra att vi fortsätter arbeta med bekämpningen av sjögull till dess. Förslaget är att Eskilstuna sedan tar huvudmannaskapet för projektet om/när vi får pengar och att de förankrar med de som bedriver fiske i Mälaren.

Planering för provtagning av läkemedel i Mälaren, tillsammans med Vänern och Vättern, pågår. Läkemedelsprovtagning har tidigare genomförts gemensamt i Mälaren, Vänern och Vättern år 2003 och 2010 av tillsammans med Arbets – och miljömedicin i Linköping (AMM). Viktigt att följa upp tidigare provtagningar, så vi har kontakt med

AMM nu också, men planerar för att det är SLU som hjälper oss med provtagning och analys den här gången. Provtagning även i tillrinnande vatten och avloppsreningsverk förutom i våra vanliga utsjöpunkter. Planen är att vi ska komma igång med provtagningen i april i alla tre sjöarna. Vi får 200 000 kr extra från HaV, utvecklingspengar, i bidrag.

LRF har hört av sig och de visar lite intresse för att gå med i Mälarens vattenvårdsförbund.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Vad händer med kommunikationsplanen?

Det skildras inte i den kommunikationsstrategi vi nu har tagit fram att vi arbetar i nätverk och det behöver beskrivas på ett bra sätt. Vi kommer att bygga på kommunikationsstrategin med det. Elin kommer att hjälpa till med det.

Svealands luftvårdsförbund håller också på med en kommunikationsstrategi, hör gärna med dem.

§9. Årsstämma 2019

Mälardalsrådet har frågat om MVVF kan delta på Mälartinget med en utställning den 9-10 maj, så årsstämman får bli den 17 maj. Stämman kommer att hållas ute på SLU i Uppsala.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Förslag på aktivitet i samband med årsstämman är guidning ute i Gottsunda dagvattenpark. Gärna redovisning av mikroplastundersökningen också.

§10. Övriga frågor

Slussen i Södertälje beräknas kosta en miljard mer än planerat. Västerås och Köping har träffat generaldirektören för trafikverket och påtalat att man måste hålla tidplanen för Hjulstabron och muddringen av Mälarhamnar. Senaste informationen är att tidsplanen ska hållas. Lite oklart hur finansieringen ska lösas.

Stina Drakare påpekar att HaV bör skriva in i sina kontrakt till SLU Aqua som har hand om fiskövervakningen i Mälaren, att de ska rapportera till Mälarens vattenvårdsförbund också. Som det nu är rapporterar de bara nationellt, direkt till HaV.

§11. Nästa möte

Tisdagen den 9 april i Västerås.

817 51

§12. Mötets avslutande

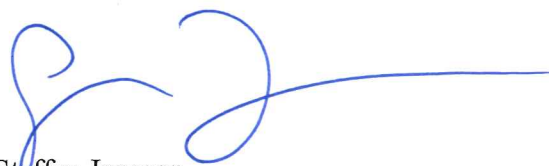
Ordförande tackade för visat intresse och avslutade mötet.

Vid protokollet

Ingrid Hägermark
Sekreterare

Justeras

Staffan Jansson
Ordförande